

353/2019 Sb.

Zákon

ze dne 3. prosince 2019

O výběru osob do řídicích a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu (nominační zákon)

Vyhlášeno dne 20. prosince 2019, datum poslední novelizace 19. února 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Základní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje

- a) způsob zřízení, působnost, pravomoc a některé další otázky související s Výborem pro personální nominace (dále jen „Výbor“),
- b) postup při výběru osob, které mají být ze strany státu navrženy nebo jmenovány do řídicích a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu (dále jen „nominační postup“).

(2) Tento zákon se nepoužije na nominační postup v případech, kdy dojde k zavedení režimu překlenovací instituce nebo osoby pro správu aktiv vůči obchodní korporaci s majetkovou účastí státu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu.

§ 2

Vymezení pojmů

Za právnickou osobu s majetkovou účastí státu se pro účely tohoto zákona považuje

- a) obchodní společnost, v níž má stát majetkovou účast,
- b) státní podnik, nejde-li o státní podnik, jehož právní poměry se dosud řídí zákonem č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů,

- c) národní podnik a
- d) státní organizace Správa železniční dopravní cesty.

ČÁST DRUHÁ

Výbor

§ 3

- (1) Vláda zřizuje usnesením Výbor, který je poradním orgánem vlády.
- (2) Výbor posuzuje nominace osob, které mají být ze strany státu navrženy nebo jmenovány do řídících a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu (dále jen „návrh nominace“), předložené ministerstvem, do jehož působnosti právnická osoba s majetkovou účastí státu spadá (dále jen „ministerstvo“).
- (3) Činnost Výboru odborně, organizačně, finančně a technicky zabezpečuje Úřad vlády České republiky (dále jen „Úřad vlády“).

§ 4

Výbor má nejméně 5 členů.

§ 5

- (1) Členy Výboru jmenuje a odvolává vláda.
- (2) Funkční období člena Výboru trvá 5 let. Opakované jmenování je možné.
- (3) Členové Výboru ze svého středu volí předsedu a místopředsedu Výboru.

§ 6

- (1) Členem Výboru může být pouze fyzická osoba, která ke dni jmenování
 - a) dosáhla věku 30 let,
 - b) je plně svéprávná,
 - c) je bezúhonná,
 - d) je bezdlužná,
 - e) nejméně 5 let vykonávala činnosti spočívající v řízení právnických osob, v oboru práva, personalistiky, auditní činnosti, ekonomie anebo ve finanční nebo hospodářské oblasti a
 - f) není členem politické strany nebo politického hnutí.

(2) Člen Výboru je povinen neprodleně informovat předsedu vlády o změnách týkajících se podmínek uvedených v odstavci 1 písm. b), c), d) nebo f).

§ 7

(1) Výkon funkce člena Výboru zaniká

- a) uplynutím funkčního období,
- b) odvoláním z důvodu uvedeného v odstavci 2,
- c) vzdáním se funkce,
- d) přestal-li člen Výboru splňovat podmínku plné svéprávnosti, bezúhonnosti nebo bezdlužnosti, nebo
- e) stal-li se členem politické strany nebo politického hnutí.

(2) Vláda člena Výboru může odvolat, nevykonává-li funkci člena Výboru ze zdravotních nebo jiných důvodů po dobu 6 po sobě následujících měsíců.

(3) Funkce člena Výboru v případech podle odstavce 1 písm. a), b), d) a e) zaniká dnem, v němž nastala některá z rozhodných skutečností.

(4) Vzdal-li se člen Výboru své funkce, zaniká jeho členství ve Výboru třicátým dnem po doručení písemného oznámení o vzdání se funkce předsedovi vlády, není-li v oznámení uveden pozdější den.

§ 8

Členství ve Výboru je veřejnou funkcí, která nezakládá pracovní poměr nebo služební poměr k České republice. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši stanoví vláda usnesením, a cestovní náhrady, které se poskytují ve výši a za podmínek stanovených zákoníkem práce.

§ 9

(1) Seznam členů Výboru, jejich jméno, popřípadě jména, příjmení, rok narození a profesní životopis Úřad vlády zveřejní na svých internetových stránkách.

(2) Způsob volby předsedy a místopředsedy Výboru, průběh jednání a rozhodování Výboru a další podrobnosti stanoví Statut Výboru a Jednací řád Výboru.

(3) Statut Výboru a Jednací řád Výboru schvaluje vláda.

ČÁST TŘETÍ

Nominační postup

Výběrové řízení

§ 10

(1) Před předložením návrhu nominace konkrétní osoby na funkci v řídicím orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu se koná výběrové řízení.

(2) Oznámení o výběrovém řízení a podmínky, které musí fyzická osoba ucházející se o výkon funkce v řídicím orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu splňovat (dále jen „podmínky pro výkon funkce“), zveřejní ministerstvo na svých internetových stránkách.

(3) Oznámení o výběrovém řízení musí být zveřejněno nejméně po dobu 10 pracovních dnů.

(4) Povinnost konat výběrové řízení se nevztahuje na naléhavé případy za předpokladu, že ministerstvo svým jednáním tento stav nezpůsobilo a ani jej nemohlo předvídat. Odůvodnění tohoto postupu ministerstvo neprodleně zveřejní na svých internetových stránkách. Ministerstvo v takovém případě může do řídicího orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu navrhnout pouze fyzickou osobu, která splňuje podmínky pro výkon funkce uvedené v § 11 odst. 2.

§ 11

(1) Ministerstvo stanoví podmínky pro výkon funkce s přihlédnutím k významu, charakteru, cílům a velikosti právnické osoby s majetkovou účastí státu. Podmínkami pro výkon funkce se rozumí zejména odborné předpoklady, příslušný stupeň vzdělání, je-li požadován, způsobilost seznamovat se s utajovanými informacemi v souladu se zákonem upravujícím ochranu utajovaných informací, je-li požadována, znalost cizích jazyků, důvěryhodnost, manažerské předpoklady, znalosti a odpovídající praxe v oboru řízení právnických osob, práva, personalistiky, auditní činnosti, ekonomie, účetnictví anebo finanční nebo hospodářské oblasti anebo praxe v oblasti předmětu podnikání nebo činnosti právnické osoby s majetkovou účastí státu.

(2) Výběrového řízení se může účastnit pouze fyzická osoba (dále jen „uchazeč“), která ke dni podání přihlášky do výběrového řízení

- a) dosáhla věku 25 let,
- b) je plně svéprávná,
- c) je bezúhonná,
- d) je bezdlužná,
- e) splňuje podmínky stanovené pro výkon funkce jiným právním předpisem a
- f) splňuje podmínky stanovené pro výkon funkce podle odstavce 1.

§ 12

(1) K posouzení přihlášek podaných v rámci výběrového řízení ministerstvo ustaví výběrovou komisi. Výběrová komise má nejméně 3 členy, které jmenuje ministr.

(2) V případě, že uchazeč nesplňuje podmínky pro výkon funkce uvedené v oznámení o výběrovém řízení a stanovené tímto zákonem nebo jiným právním předpisem, výběrová komise přihlášku uchazeče vyloučí. Ostatní přihlášky výběrová komise posoudí, vybere nejvhodnějšího uchazeče a stanoví pořadí dalších uchazečů.

(3) O výběrovém řízení a jeho průběhu se pořizuje písemný záznam.

§ 13

Nominace

(1) Ministerstvo po provedení výběrového řízení nebo v případě nominace konkrétní osoby do dozorčího orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu, kdy se výběrové řízení povinně nekoná, předloží výboru návrh nominace konkrétní osoby do funkce v právnické osobě s majetkovou účastí státu. Ministerstvo může Výboru předložit i vyšší počet návrhů nominace na tutéž funkci v právnické osobě s majetkovou účastí státu.

(2) Ministerstvo zveřejní na svých internetových stránkách údaje o uchazeči, jehož nominaci navrhuje.

(3) Údaje podle odstavce 2 se zveřejňují v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, rok narození, funkce, na niž je uchazeč nominován.

(4) Součástí návrhu nominace konkrétní osoby do řídicího nebo dozorčího orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu je

- a) profesní životopis,
- b) kopie všech podkladů, které uchazeč předložil ve výběrovém řízení, bylo-li konáno, a
- c) záznam o výběrovém řízení a jeho průběhu, bylo-li výběrové řízení konáno.

(5) Výbor si může vyžádat další podklady nebo informace za účelem posouzení návrhu nominace konkrétní osoby do řídicího nebo dozorčího orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu. Současně stanoví lhůtu, do kdy mají být tyto dodatečné podklady nebo informace předloženy. Po tuto dobu neběží lhůta pro projednání návrhu nominace konkrétní osoby do řídicího nebo dozorčího orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu podle § 15 odst. 1.

§ 14

(1) Výbor posoudí, jestli nominovaná osoba

- a) splňuje podmínky podle § 11 odst. 2 písm. a) až d),
- b) je způsobilá seznamovat se s utajovanými informacemi v souladu se zákonem upravujícím ochranu utajovaných informací, je-li pro výkon funkce požadována,
- c) byla uchazečem výběrového řízení pro výkon funkce v řídicím orgánu právnické osoby s majetkovou účastí státu a její přihláška nebyla vyloučena podle § 12 odst. 2; to neplatí, nebylo-li konáno výběrové řízení z důvodu naléhavosti podle § 10 odst. 4, a

d) splňuje ministerstvem stanovené podmínky pro výkon funkce v podobě příslušného stupně vzdělání a odpovídající praxe v požadovaném oboru podle § 11 odst. 1, bylo-li konáno výběrové řízení.

(2) Nominovaná osoba dále nesmí ke dni jmenování do funkce, a dále po celou dobu výkonu funkce

a) podnikat nebo vykonávat jinou výdělečnou činnost v předmětu činnosti právnické osoby s majetkovou účastí státu, do jejíž funkce je nominována, a to ani ve prospěch jiných osob, ani zprostředkovávat obchody podniku pro jiného,

b) být členem statutárního nebo kontrolního orgánu právnické osoby se stejným nebo obdobným předmětem podnikání s právnickou osobou s majetkovou účastí státu, do jejíž funkce je nominována,

c) účastnit se na podnikání obchodní korporace se stejným nebo obdobným předmětem podnikání s právnickou osobou s majetkovou účastí státu, do jejíž funkce je nominována, nebo vykonávat ve prospěch této právnické osoby jinou výdělečnou činnost.

(3) Stanovy mohou upravit zákaz konkurence podle odstavce 2 písm. b) odchylně, jde-li o členství ve statutárním nebo kontrolním orgánu obchodní korporace, ve které má Česká republika přímou nebo nepřímou majetkovou účast.

§ 15

Projednání nominace

(1) Výbor návrh nominace konkrétní osoby projedná do 10 pracovních dnů ode dne podání tohoto návrhu a odmítne tento návrh nebo k němu zaujme stanovisko.

(2) Výbor odmítne návrh nominace osoby, která nesplňuje požadavky podle § 14 odst. 1.

(3) Nebyl-li návrh nominace odmítnut, Výbor k němu zaujme stanovisko, ve kterém nominaci osoby doporučí nebo nedoporučí.

(4) Při posuzování návrhu nominace konkrétní osoby Výbor přihlíží k podmínkám pro výkon funkce uvedeným v § 11 odst. 1 nebo stanoveným jiným právním předpisem, k požadavkům obsaženým v zakladatelském právním jednání právnické osoby s majetkovou účastí státu a k odborným a osobnostním předpokladům pro výkon funkce. Za tímto účelem provede s uchazečem pohovor. Výbor si může k posouzení návrhu nominace konkrétní osoby za účelem posouzení odborných předpokladů přizvat třetí nezávislou osobu.

(5) O konání a průběhu pohovoru se pořizuje písemný záznam; písemný záznam obsahuje alespoň

a) datum a místo konání pohovoru,

b) identifikaci nominované osoby,

c) identifikaci právnické osoby s majetkovou účastí státu a označení orgánu, do kterého je osoba nominována,

d) průběh pohovoru a

e) zdůvodněné stanovisko Výboru k návrhu nominace.

(6) Záznam podle odstavce 5 Výbor neprodleně, nejpozději však do 5 pracovních dnů ode dne jednání Výboru, zašle ministerstvu. Výbor záznam podle odstavce 5 a profesní životopis uchazeče zveřejní na internetových stránkách Úřadu vlády bezprostředně poté, co dojde ke jmenování nebo navržení nominované osoby do funkce.

§ 16

Stanovisko Výboru není pro ministerstvo závazné. Jmenování nebo navržení nominované osoby do funkce ministerstvo odůvodní s přihlédnutím ke stanovisku Výboru. Pokud ministerstvo jmenuje nebo navrhne nominovanou osobu do funkce přes nedoporučující stanovisko Výboru, odůvodnění musí obsahovat vysvětlení, proč ministerstvo dospělo k odlišnému závěru. Informaci o jmenování nebo navržení do funkce s odůvodněním ministerstvo bez zbytečného odkladu zašle předsedovi Výboru a zveřejní na svých internetových stránkách.

ČÁST ČTVRTÁ

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§ 17

(1) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, pro trestný čin hospodářský nebo pro trestný čin proti majetku, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

(2) Bezúhonnost se prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů, který si vyžádá Úřad vlády nebo ministerstvo podle jiného právního předpisu. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Bezúhonnost cizích státních příslušníků se prokazuje též obdobným zahraničním dokladem vydaným státem, jehož je fyzická osoba občanem nebo v němž má bydliště, nebo obdobným zahraničním dokladem vydaným orgánem státu, v němž se zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce v posledních 5 letech přede dnem podání návrhu na jmenování členem Výboru nebo přede dnem podání přihlášky uchazeče do výběrového řízení. Nevydává-li tento stát obdobný zahraniční doklad, předloží fyzická osoba čestné prohlášení o bezúhonnosti učiněné před notářem nebo orgánem státu, jehož je občanem, nebo před notářem nebo orgánem státu posledního pobytu.

(4) Doklady o bezúhonnosti podle odstavců 2 a 3 nesmí být starší než 3 měsíce přede dnem podání návrhu na jmenování členem Výboru nebo přede dnem podání přihlášky uchazeče do výběrového řízení. Jsou-li doklady o bezúhonnosti v jiném než českém jazyce, předkládají se v originále a současně v překladu do českého jazyka; v pochybnostech má Úřad vlády právo požadovat úředně ověřený překlad.

§ 18

(1) Za bezdlužnou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, která nemá evidován nedoplatek, s výjimkou nedoplatku, u kterého je povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky,

- a) u orgánů Finanční správy České republiky a orgánů Celní správy České republiky,
- b) na pojistném a na penále na veřejném zdravotním pojištění,
- c) na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- d) na peněžitých plněních obdobných plněním uvedeným v písmenech a) až c) ve státě, ve kterém má tato fyzická osoba bydliště, nebo ve státě, ve kterém se zdržovala déle než 3 měsíce v posledních 5 letech přede dnem podání návrhu na jmenování členem Výboru nebo přede dnem podání přihlášky uchazeče do výběrového řízení.

(2) Bezdlužnost se v případě skutečností podle odstavce 1 písm. a) až c) prokazuje potvrzením příslušného finančního úřadu, příslušného celního úřadu, příslušné zdravotní pojišťovny a příslušné územní správy sociálního zabezpečení, které nesmí být starší než 3 měsíce přede dnem podání návrhu na jmenování členem Výboru nebo přede dnem podání přihlášky uchazeče do výběrového řízení.

(3) Bezdlužnost se v případě skutečností podle odstavce 1 písm. d) prokazuje potvrzením o bezdlužnosti, popřípadě obdobným zahraničním dokladem vydaným orgánem státu, jehož je fyzická osoba občanem nebo v něm má bydliště, a rovněž obdobným zahraničním dokladem vydaným orgánem státu, v němž se zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce v posledních 5 letech přede dnem podání návrhu na jmenování členem Výboru. Nevydává-li tento stát obdobný zahraniční doklad, předloží fyzická osoba čestné prohlášení o bezdlužnosti učiněné před notářem nebo orgánem státu, jehož je občanem, nebo před notářem nebo orgánem státu posledního pobytu. Tyto doklady nesmí být starší než 3 měsíce přede dnem podání návrhu na jmenování členem Výboru nebo přede dnem podání přihlášky uchazeče do výběrového řízení. Jsou-li doklady o bezdlužnosti v jiném než českém jazyce, předkládají se v originále a současně v překladu do českého jazyka; v pochybnostech má Úřad vlády právo požadovat úředně ověřený překlad.

§ 19

Splnění předpokladů uvedených v § 6 písm. e) a v § 11 odst. 2 písm. e) a f) se prokazuje příslušnými listinami. Splnění předpokladů uvedených v § 6 písm. b) a f) a v § 11 odst. 2 písm. b), nebo v případě, kdy neexistuje příslušná listina, se prokazuje čestným prohlášením.

§ 20

Pokud ministerstvo jmenuje nebo navrhne do funkce osobu, jejíž nominace nebyla Výboru předložena nebo jejíž nominaci Výbor odmítl, hledí se na takovou osobu, jako by jmenována nebo zvolena do funkce nebyla. Práva třetích osob nabytá v dobré víře tím nejsou dotčena.

§ 21

Na postup podle tohoto zákona se nevztahuje správní řád.

§ 22

Přechodné ustanovení

Vláda jmenuje první členy Výboru do 60 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Současně se jmenováním prvních členů vláda určí jednoho člena, jehož funkční období je 1 rok, jednoho člena, jehož funkční období je 2 roky, jednoho člena, jehož funkční období je 3 roky, a jednoho člena, jehož funkční období je 4 roky. Funkční období ostatních členů je 5 let.

§ 23

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

Vondráček v. r.

Zeman v. r.

Babiš v. r.